

Asia: VN/21702/2022

Hallituksen esitysluonnos esitutinnan salassapitoperusteiden selkeyttämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntoon alla olevaan tekstikenttään

THL kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisuuslain 24 §:n muuttamisesta.

Kun voimassa olevan julkisuuslain 24 §:n 26 kohdan alkuosa poistetaan tarpeettomana, turvataan rikosasiaan liittyvän henkilön yksityisyydensuoja 24 §:n muilla kohdilla. Mainitun lainkohdan alkuosan poistuessa mahdollinen salassapitoperuste on kohdennettava johonkin muuhun 24 §:n kohtaan, jota käytettäessä salassa pidettävän tiedon kohde voi paljastua. Voi myös olla tilanteita, joihin esim. 25 kohdan tai 32 kohdan salassapitoperusteet eivät sanamuodon mukaisesti täysin sovellu. Toisaalta tietojen antaminen ei missään tapauksessa saa todennäköisesti aiheuttaa asiaan osalliselle vahinkoa, merkittävää haittaa taikka ilman painavaa syytä kärsimystä, mikä osaltaan turvaa arkaluonteisina pidettävien tietojen salassapidettävyyttä.

Ehdotetun 24 §:n 3 momentin mukaan ”Salassapidosta 24 §:n 23, 25, 29, 30 ja 32 kohdissa voidaan poiketa sellaisten tietojen osalta jotka ovat esitutkintapöytäkirjassa, haastehakemuksessa, syyttäjän antamassa haasteessa, syyttäjän syyttämättä jättämistä tai esitutinnan rajoittamista koskevassa päätöksessä taikka tutkinnanjohtajan esitutinnan toimittamista tai tutkinnan lopettamista koskevassa päätöksessä jos tiedon antaminen on välttämätöntä tutkittavana olleesta asiasta tehdyn päätöksen perusteiden ymmärtämiseksi eikä tietojen antaminen todennäköisesti aiheuttaisi asiaan osalliselle vahinkoa, merkittävää haittaa taikka ilman painavaa syytä kärsimystä.” Säännöksen ehdotettu muotoilu jättää tilaa erilaisille tulkinnoille, joka toisaalta mahdollistaa sen soveltamisen erilaisissa tilanteissa, mutta toisaalta jättää yksittäisen virkamiehen arvioitavaksi päätöksen ymmärrettävyyden ja mahdolliset haittavaikutukset.

Ehdotetussa uudessa 24 §:n 4 momentissa säädettäisiin, että ”(...) tieto on kuitenkin julkinen, jos tiedon antaminen on yksittäistapauksessa välttämätöntä esitutkintaviranomaisen tai syyttäjän tehtävän suorittamiseksi”. Aiempi sanamuoto on ollut ”jollei tiedon antaminen ole tarpeen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi”. Uusi muotoilu selkiyttää ko. julkisuuslain kohtaa ja

sanamuodon perusteella kaventaa julkisuuslain ko. kohdan soveltamisalaa esitutkintaviranomaisiin ja syyttäjiin.

Muutosehdotuksella pyritään parantamaan esitutkintaviranomaisten ja syyttäjien päätösten ymmärrettävyyttä mahdollistamalla laajempi niihin liittyvien tietojen julkisuus. Tuomioistuimet puolestaan toimivat yhä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaan. Käytännön soveltamistilanteissa tulisi huomioida se, ettei oikeudenkäynnissä salaiseksi katsottua asiakirjaa tulkita viranomaisessa julkiseksi.

Hepokorpi Kati
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL